

MAGYAR KURIR

A' FELSÉGES CSÁSZÁR ÉS APOSTOLI KIRÁLY KE-
GYELMES ENGEDELMÉBŐL.

Indult Bétsből, Kedden Oktober 24 - dik napján, 1815 - dik esztendőben.

Frantzia Ország.

Az a' szó „Foederatus“ a' mellyel tudni illik a' Bonaparte által felállított, minden vagyon nélkül való nemzeti gárdisták eltek vala, ezen tartományban, így ír a' Journal de France nevű ujság *Toulouseból*, különös sorsra jutott. A' nép ezen szót a' maga leg gyalázatosabb tsúfoló beszédjei közé vettefel. Alig történik valahol valami veszekedés, és már az egy zívódó rész a' másikat ezen rettenetes szóval leültetni igyekeznek. September 22-ik napján estvéli 7 óra tájban néhány fegyveres emberek *Toulouseben* vittek egy bűnöst az oda való fogházba. A' népnek soksága utánnok-tódlván, szüntelen azt kiáltotta: veszszenek az a' foederatus! veszszenek-el azok a' zsiványok! arestomba vele, azzal a' foederatus gazemberrel! Ezen szavakból minden ember azt ítélte, hogy az valóságos foederatus légyen; de hibásan. Az a' szerentséllen fogoly, ki az utánna zenebonáskodóknak számát látta, mind inkább inkább nevedetni, és azoknak bal vélekedéseket öregbedni, egyszeriben felhevülven vissza felé fordált, és hathatósan ezt kiáltotta a' népnek: „Istenemre mondom! én semmi foederátus nem vagyok! hagyatok hékét! kérdezzétek meg ezeket az urakat, én tolvaj vagyok.“ Ezek a' szavak a' népnek

azon nagy sokaságát letsendesítették annyira, hogy azonnal szélljel oszlott.

Mi is említettük annak idejében, hogy Francia Országban egy aszszonyi személy találtatik olyan, a' ki húszt esztendőktől olta azzal foglalatoskodott, hogy a' minden nemzetbeli, Francia országba került, hadi foglyoknak gondjokat viselte, 's minden módon azokat gyámolítani legfőbb kötelességének lenni tartotta. Ez a' tiszteletre méltó, *Marta* név alatt esmértes aszszony tapasztalta is már a' maga jóságának különös következéseit, mivel a' Fels. Austriai Császár azzal mutattameg hozzája való különös kegyelmességét, hogy Eő Felsege az arany érdem pénznek egy jelét 's e' mellett 2000 frankot küldött néki ajándékba, *Steininger* Generál Májor által, a' ki azt mondotta néki, hogy Eő Felsege nem tsak az emberi nemzethez mutatott szolgálatjait, hanem a' virtusait is kívánta megjutalmaztatni.

Párisban Oktober 8 - dik napjától fogva egy hét alatt hat darab ujság adattatikki német nyelven, melyből azt lehet kiházní, hogy a' Francia és Német nemzet közt jövőendőben szorosabb barátság fog lenni, és hogy e' két nemzetbeli Tűdósok nem fognak egymás ellen olly mérgesen írni. Ezen-

Párisi Német újságok szerint, midőn e folyó holnap 6-dik napján 18-ik *Lajos* király a Sz. Misa halgatása után a *Párisi* fő templomból ment volna, sokan pártos szökat bocsátottakki a szájokon, a kiket mindazáltal a strázsák megfogván életeknek elvesztésétől megmentették.

Az *Alzáciiában* lévő szövetséges Fejedelmeknek hadi népeinek tartásokra új takasák vettettek az adófizető népre, a mely már is nagy summára megyen; az ez eránt kiadatott parantsolat e képpen szól: „A Franciaországban lévő szövetséges Fejedelmek hadi seregeiknek bátorságos megmaradások a nemzetnek sok költségébe fog kerülni, mely annyival inkább szükségesebb, mivel még most is sok nyughatatlan emberek találtnak olyanok kebelünkben, a kik azon erőlködnek, hogy új revolúciót csináljanak, s annál fogva magokat és familiájokat meggazdagíthassák, másoknak javaikat pedig elpusztíthassák. Szükség, hogy azon summát, mely e végre ki vaia rendeltetve, és a mely summa 1,963,535 frankra megyen, az osztályoknak prefektusai minél elébb szedjékbe, s adják az ország fő adószedőjének; ennek az adónak elsőbb részét a jövő Dec. 25-ik vagy 31-dik napjára le kell fizetni, a második részét pedig a jövő Jan. 31-dik napjáig. Ezt a summát a közönségek tehetősebb tagjai fizessékle, de mivel ez a summa a hadi seregeknek tartásokra, ruházatokra s egyéb költségeikre nem elegeendő, más módot kell keresni a több költségeknek kiserzésére.“

Az eddig *Alzáciiában* volt hadi seregek az onnan való elmasirozásra parantsolatot vettek. General *Klébersberg*, a ki egynehány ideig *Párisban* mulatott, onnan vissza, jöven, előbbi kvártelyába szállott be. Az ő vezérlése alatt lévő hadi seregeknek több osztályai a *Donnersbergi* kerületekben fognak kvártelyozni. —

A *Pairek* kamarája is a most folyó holnapnak 9-dik napján tartotta vala a maga első ülését, a Cancellarius előtülése alatt. Ezen ülésben jelen voltak *Monsieur* a Királynak testvérje, az *Angoulemi*, *Berry*, és *Orleansi* hercegek, nem különben a *Condei* herceg is. Ezek a hercegek nem az ő számokra az előlülő mellett rendelt székekre, hanem minnyájan a többi pairek közé ültek vala le. Az egész gyűlés 114 tagokból állott, és az ő legelső foglalatosságok a volt, hogy egy kommissiót kineveztek, mely kommissió egy köszöntő irást készítsen a Királyhoz.

Azutánn azok a két pairek, t. i. *de la Bourdonnais*, és *Polignac Julius* urak, a kik minap a király jelenlétében beszélni kívántak vala, meghívattattak, hogy azon dolgot világosabban már most adják elő. Mind a ketten azt mondták: hogy az ő feltételeik nem egyébre, hanem a vallás dolgára tzeosztanak legyen; melyre nézve azt végezte a kamara közakarattal, hogy, ha ezek a két urak a magok kívánásogoktól el nem állanak, a kamarának tagjai többé nem lehetnek, mivelhogy ők nem akarják arra kötelezni magokat, a mit a constitucionális törvények ő tőlök kívánnyak.

A *Berry* herceg, és Gróf *Pastoret* a titoknoki foglalatosságot ismét válalták magokra. A kamarák a legközelebbi ülése Oktober 14-dik napjára volt meghatározva. Az a kommissió, a mely az a királyhoz küldendő köszöntő irásnak készítésével foglalatoskodik, következő tagokból áll, ugymint *Varguyon* hercegből, *Lally-Tollendal* Grófból, *Fontanes* Grófból, *Chateaubriand* urból, és *Garnier* Grófból.

A deputatusok kamarája ezen most folyó holnapnak 10-ik napján az ülések szá-

lájában összevgyülekezett vala, és titkos kommissióban a' választásokat illető tudósításokat vizsgálta meg, oly választásokat t. i. a' melyeknek törvényes voltakát ő még helybe nem hagyta és a' melyek még ő eleibe nem terjesztettek vala a' jóváhagyás végéig.

A' meg hatalmazó leveleknek megvizsgálások elvégeztetett, és az utánn azok az őt kinéztettek (candidatusok) választattak, a' kik közül egyet a' deputatusok kamarájának előülőlőjévé az ülésnek idejére választ a' király. A' választó személyek 368-an voltak. *Laine* ur, a' kire legtöbb voksok estek, az egész gyűlésnek örömköltésai között kinéztetnek kikiáltatott. A' következő napra a' több candidatusoknak választások volt meghatározva.

Oktober 11-dik napján a' többi candidatusok választattak a' deputatusok kamarájában, a' kik közül tudni illik az előülőt választani fogja a' király. A' választó személyeknek a' száma 269re ment; a' voksok nagyobb-résziut *Tremouille* princzre estek, ő utánn pedig *Grosbois*, *Chilland-la-Rigaudie*, és *de Clermont-Mont-St-Jean* urakra. Ezek a' négy tagok választattak azonban az ideigóráig való előülő által azoknak a' kinéztetteknek, a' kik közül végtére a' Kamara valóságos előülőlője választatik. Ezek utánn a' kamara más négy személyeket Aleülőlőknek, és négyet valóságos titoknokoknak választott. Mint-hogy *de Grosbois Bellart*, *Bouville* és *Faget* urakra legtöbbben voksoltak, ezek a' kamara Aleülőlőlőivé kikiáltattak. A' titoknokoknak választások ekkor a' következő ülésre hagyattatott.

Az Orosz Császári Nagy herczeg *Constantin* Páris városát e' folyó holnap 10-ik napján hagyta oda, és Lengyel ország felé utazott.

A' Cs. Kir. Austriai, Spanyol udvarhoz rendeltetett követ, herczeg *Kaunicz* ugyan a' nevezett napon udvarlást tett az *Angoulemi* herczegnének.

Mint, mondják, minden fizetések, a' melyek 6,000 franknal felljebb mennek, azon summához képest, a' mellyel azt a' nevezett 60.0 frankot felljűt haladják, meg foguak kissébbítetteti.

Több Franciazi Országi Prefektusok olly irást vettek, a' mellyben *Párisba* meghivattatnak azzal a' nyilatkozattal, hogy ottan fényes hivatalokra nevezettekki, és hogy tüstént utazzanak oda. Egy miniszter is volt aláírva azokon a' leveleken, de a' kezeirását olly alkalmatlanul majmozta azon tsábitó, hogy hamisaknak lenni azonnal megesmértettek. A' policzia nyomozza őtet.

A' Felsőges Urunknak *Dijonban* való tartózkodásáról, nem külömben az ennek a' városnak szomszédságában e' folyó h. 5-dik és 6-dik napjain tartatott katonai próbatételekről ezeket olvassuk a' *Dijoni*, *Journal de la Cote d'Or* nevezetű újságveledeknek a' most múltó holnap' 6-dik napján költ darabjában: „Az Austriai Császár Eő Felsőge 4-dikén 10 1/2 óraker megérkezett ide, és a' prefektúra házába szállottb. Dél felé a' katona, — törvény, — és egyéb tisztviselőket maga eleibe botsátotta Eő Felsőge. A' Generallajtenant Báró *Thiebault* a' 18-dik katonasztálynak kommandánsa, a' maga Generalstábjával, és *Simon* marsallal a' departement kommandánsával; a' királyi törvény szék az első előülőlőjétől vezetettvén, ki most *Kanfer de Monceau* ur; a' prefektus, *Choiseul-Daillecourt* Gróf, a' Prefekturabeli tanáttal, és nevezetesebb tisztviselőivel; a' *Dijoni Maire*, Báró *Durand* a' várositanáttal; a' nemzeti gárdistáknak tisztjei, Gróf *Wrbna* fő kamarás ur Eő Excellentiája által mutattattak hé Eő Császári s Kir. Felsőgenek. Eő Felsőge mind ezen megnevezett tisztviselőkhöz igen nyájas és nagyon vigasztaló szavakat mondott.“

„Az Orosz Császár Eő Felsőge 5-dikén egyedfél óraker éjfel utánn megérkezett ide; Eő Felsőgenek testverjei a' *Miklós* és

Mihály Nagyherczegek egynéhány órákkal az előtt városunkba megérkeztek vala.

A' f. holnap 5-dik napján reggel elment Eő Felsége azon nagy katona mustrálás helyére avagy a' táborba. Eő Felségek oda való meneteleknek, melly igen sok kotsikból állott, fényes voltát nehéz le írni.

Az ujságszeretőknek, a' kik minden oldalról öszvegyűltek; felette nagy volt. Lord *Wellington Waterlooi* herczeg, e' folyó holnap 5-dik napján reggeli 9 órákor érkezett ide, mindjárt akkor a' táborba mentek. Az egész *Dijon* városa azon darab földre gyűltek öszve, a' mellyen ennek a' nagy fegyverben való gyakorlásnak kellett megesni. Az idő igen szép volt. A' napnak sűgárai azok a' 130,000 főből álló katonák fegyvereikre tsillámlott, a' kik ebben az igen tágas sík mezőben öszve gyűltek vala. Reggeli 9 órákor a' fegyverbe való gyakorlásnak kezdődését ágyú és puska durrogások hirdették, melly gyakorlást mi most körülállásaival együtt le nem írhatjuk, mivel ahoz az egész próbatételnek plánuma 's a' minden féle korpusoknak állásai kívántatnának. Még is mindazáltal azt tudjuk belőle, hogy a' *St. Apollinaire* nevű helységet egészen a' hadi tudomány regulái szerint megvették, 's ismét elvették azok a' gyakorlásban volt hadi seregek. Ennek végbevétele után a' minden némű hadi seregek előbbi állásokra ismét visszatértek, 's azután három óranál tovább marsiroztak el a' Felséges Fejedelmek elől; ezek a' hadi seregek, osztályonként való marsirozásokban temérdek nagy darabföldet berítottak vala el, melly a' tsákoíkon volt zöld faágok miatt meszszirol valamely mozgó erdőhöz hasonlított.

„Orosz Császár Eő Felsége azon regimentbeli formaruhába vala felöltözve, a' mellyet nékie az Austriai Császár Eő Felsége ajándékozott, 's a' midőn ez a' regiment a' többi armárával előtte elmarsirozott, Eő Császári Felsége nékie eleibe ugratott.“

„A' Fels. Fejedelmek, 's az ő késé-
rőik azután egy sátorban fölöstököml-
tek, mellyet az Austriai Császár Eő Felsé-
ge *St. Apollinaire* mellett kivonatott va-
la, a' városba való visszajöveletek után
pedig a' Fels. Austriai Császárnál nagy ven-
dégtség adatott.“

„Ma (6-dikán) reggeli 8 órákor az
Austriai és az *Orosz* Császár Eő Felségek
késézőikkal egyetemben ismét a' táborba
mentek, hogy ott az Austriai Császári sere-
geknek hadi forgásaikat szemléljék meg;
az idő ismét igen kellemetes.“

Az Angliai hadi seregeknek száma Fr.
országban, egy Parisi ujságlevelé szerint,
következendőkben áll:

Vasas lovasság	3500 ember
Könnyű szerű lovasság	3500 —
Gyalog Gárdisták	4000 —
Gyalogság	35000 —

Öszveséggel 46.000 ember.

Az Artilleria avagy ágyuzó sereg, és
az inzenér korpus azon számba nem érte-
tődik.

Besançonban az oda való politzial
ítélőszék egy napszámot három napi áres-
tommal és 15 frank fizetéssel büntetett meg
a' közelebb mult September 28-dik napján
azért, hogy a' maga kvartélyában lázszabó
énekeket énekelt, a' mellyeket más kinn
álló emberek hallottanak vala.

Svédzia és Norvégia.

Az *Odelstingi* kerületnek 28-ik Au-
gustusi ülésében a' következendő pontok
határozattak meg: „1. Hogy szabad keres-
kedés legyen, és minden portékák minden
taksafizetés nélkül szabadosan hordassanak
egyik országból a' másikba. Hogy minden
dézmaadástól megszabaditasson. 2. Hogy
minden vámfizetéstől megszabaditasson. 3.
Hogy a' vámadó Bazák megjobbittassanak,
hogy a' vámadóknak és szedőknek semmi

más mesterséget gyakorlani szabad ne legyen 's a' t. A' melly által ók az őket illető hivatalokban akadályt szenvedhetnének, 's a' többi.

A' Svecziai hadi Tanástól azok a' katonák, a' kik az ő előjáróiknak engedelmeskedni nem akartak, külömbkülömbféle módon megbüntetődtek, négyen közülök a' hadi törvény szerint akasztófára ítéltettek, hanem a' Fels. Királytól kegyelmet nyertek, a' melly engedelem nékiük különösen adatoit tudtokra.

Nagy Britannia.

A' mult Oktober 4-dik napján *Vajna és Szecsényi* Grófok az Angliai uralkodó Hercegnek *Carlshousben* az Austriai követségnek titoknokja által Oktober 4-ik napján illendő pompával bemutatattak.

Annak a' *Mackenroth* nevezetű Anglus Lordnak, a' ki *Bonaparte* számára könyveket 's egyéb portékákat igyekezett küldeni, de a' kormányzék engedelme nélkül nem küldhette, engedetem keresésére Lord *Bathurst* irásban felelt, még pedig tagadás-képen, hogy t. i. sem *Bonaparténak* sem a' vele a' *Sz. Ilona* szigetébe ment személyeknek semmi portékát küldeni szabad nem leszen. —

A' *Londoni* közönséges indóztatások szerint *János Cs. Dó* Hertzeg Fels. Urunknak kedves testvér öttse az Angliai koronaherczégnek és mostani Regensnek látogatására fog *Londonba* menni. — A' *Londoni* levelek közönségesen azt hirdetik, hogy *Irlandiában* a' nép nagyon zenebonáskodik. —

A' most folyó holnapnak 7-dik napján költ *Londoni* közönséges újságlevelekben azt olvassuk, hogy azon *Pistowski* nevezetű Lengyel Obersternek, a' ki olly igen nagy kívánságot mutatott vala a' *Bonapartéval* való elmenetelre, végtére még is megengedetett, hogy *Sz. Ilonába* utazhasson,

a' hova ő *Cormorant* nevű briggon már el is utazott.

Oktober 21-ik napján *Palmer* ur (azon nevezetes késfabrikans *St. James-Streetből* (133 igen nagy ládakkal, a' mellyekben *Bonaparténak* minden fele portékái voltak, mellyeket *Párisban* vásárlott, *Londonba* érkezett. Ezek közt az a' nagy kotsi is találtatik, a' mellyben *Napoleon* a' maga koronázásakor ült vala.

Belgium.

A' Brüsseli tudósítások szerint, Eő Felsége a' Pruszzsiai Király a' folyó holnapnak 9-dik napján ottan megérkezett vala, 5 órakor délutánn. A' Király, *Fridrik* herczeggel eleibe mentek, 's Eő Pruszzsiai Felsége a' Királlyal 's a' nevezett herczeggel egyenesen a' *Lackeni* várba ment vala. A' következő napon, ugymint, ezen holnap 10-dikén *Parkba* ment Eő Pruszzsiai Királyi Felsége-sétálás végett, azután többközönséges épületeket és intézeteket megnézegetett, a' többi közt a' *Parlink* képirónak műhelyét is.

Pruszzszia.

A' most folyó holnapnak 11-dik napján Eő Kir. Herczégsege a' Pruszzsiai Printz *Wilhelm*, Eő Felségének a' Királynak testvérötte, a' következő napon pedig Eő Királyi herczégsegek a' koronaörökös, és herczég *Wilhelm* (Eő Felségének a' királynak a' fia) nem külömben a' Mecklenburg Stréltzi herczeg *Károly* is, minnyájau az armádától *Párisból*, *Berlinbe* egészen megérkeztek.

Az Orosz Cs. Generál, Gróf *Rostopschin* Petersburgba utazott.

Ennek a' holnapnak 4-dikén elkezdődött azoknak a' képeknek pénzért való megmutatások a' királyi tudományos academiának szaláiban, a' mellyek Francia országból ismét visszahozattak, 's a' melly pénz

a' haza védelmezésében megsebesedett katonák gyámolításokra fordítottak. Azoknak a' képeknek száma 45-re megyen, 's azok közt vannak *Cranack Lukás, Rubens, van Dyk Antal, az ifjabbik Teniers, van der Werft Adrian, Rembrandt, van Ryn, Giordano Lukás, Leonardo da Vinci* 's m. e. munkái; ezek ebben az esztendőben *Párisból* hozattattak. Továbbá azok a' képek, mesterséges tárgyak, pénzek, könyvek 's a' t. a' mellyeket tavaly nyertünk vala vissza.

Helvétziai Respublika.

A' Felsőleges Austriai Császár a' folyó holnap 11 dik napján *Aarau* keresztül a' *Schneezi* ferdőbe utazott, 's ottan ebédelt. Az *Aargau* kantonnak egy deputatioja fogadta Eő Cs. Felsőségét, a' ki ebéd után *Habsburgba, 's Königsfeldenbe* az oda való historiai nevezetes tárgyaknak meglátásokra ment, és *Bádenben* hált azon étszakán. Azon holnap 12 - dik napján reggeli 9. órakor *Zürichbe* eljött Eő Felsőége, lovaság kísérte bé Eő Felsőégét a' határoktól kezdve, az ágyúk durrogattak a' hátyákon, 's minden harangok megvonattattak Eő Felsőége köszönetére. Lakásúl azon ház a' mellyben *Reinhardt* polgármester lakik, számára rendeltetett vala; Eő Felsőége a' Státustanátsot azonnal maga eleibe bótította, azután kikotsikázott, 's a' városnak ritkaságait megmutattatta magának. Ebéd után egy a' tónál fekvő házba ment, az idegen követeket audientziára bótította, estve egy a' szállásán intézett musikamulatságba megjelent, 's a' kivilágosított városnak útsáira is kotsin ment vala. A' következett 13 - dikán reggeli 6 órakor *Winter-*

thuron 's Wylen által *St. Gallen* felé folytatta az utját 's estvére oda érni igyekezett Eő Felsőége. Onnan pedig *Rheinecken* 's *Bregenzen* által tovább *Tyrolisba* megyen; minden postán 44 lovakra vagyon szüksége. Eő Cs. Hercegsége az Austriai Koronörökös *Genfbe Helvetiába* váratik. — Orosz Császár Eő Felsőége a' most folyó holnapnak 10 - dik napján *Frauenfeldben* fölöstökömölt, 's délután *Constantziában* a' Báró *Fingérin* házába szállott bé, 's a' *Meinaui* szigetet megnézegette. A' következett napon, ugymint e' folyó holnap 11 - dik napján a' tónak déli részén folytatta Eő Felsőége az utját, 's minekutána *Rorschachban* kevés ideig mulatott volna, *Lindau*ba ment vala. Sehöl sem fogadta el a' sietséggel készített innepléseket. A' *Vorarlbergi* tisztviselők egy az Austriai vitorlával 's szöbnyegekkel felékesített hajót a' *Rheintali* parthoz *St. Margarethenhez* hozták vala által.

A' most folyó October holnapnak 18 - dik napján költ *Bázeli* tudósítások szerint ismét hevesen dolgoznak a' *Hünningeni* várnak lerontatásán; az *Alzátziai* parasztokon kívül még egynéhány száz katonák is dolgoznak ottan. Ezen várnak széljelvettetésére 700 mázsa puskapor fog kívántatni. — A' hazájokba visszatérő Austriai ágyúzókmunitziós és bányoros szekerek napról napra többen mennek által, 's nem sokára számos katonaságunk a' városunkon való által menetelét várjuk. Ma azon szép Austriai *Sándor* Császár nevét viselő gyalog regiment ment *Bazelen* keresztül; 4 batallionokból áll, 's az embereinek száma 6000 - re megyen.

(A' többit lásd a' *Toldalékban*.)

Octob. 21 - dik napján adtak 100 Forint Huszas pénzért 350 5/8 forintot Váltótzédulában. Egy Csász. aranyért 16. forintot 34 krt.